

วิธีคิดนอกกรอบ ด้วย การตั้งคำถามเป็นเงื่อนไข

สมิต วัฒนกุล

การ ใช้คำถามที่เป็นเงื่อนไข จะกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ๆ เพราะการคิดตอบคำถามต่างๆ จะเป็นการคิดตอบโจทย์ ที่มีแนวทางให้คิดได้กว้างขวางขึ้น

การทำรายการคำถามไว้หลายๆ ก็จะช่วยให้เกิดความคิดใหม่ได้มากตามไปด้วย จึงควรประชุมสมาชิกสักกลุ่มหนึ่ง ร่วมกันทำรายการคำถาม เพื่อให้เกิดความคิดในการปรับปรุงงาน

การประยุกต์ใช้คำถามที่เป็นเงื่อนไขสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเรื่องต่างๆ มากมาย เช่น

1. การวางแผน
2. การจัดคนเข้าทำงาน
3. การจัดซื้อ
4. การขนส่ง
5. การผลิต
6. การจัดเก็บของในคลังสินค้า
7. การจัดส่ง
8. การทำรายงาน
9. การนำเสนอ
10. การขาย

ฯลฯ

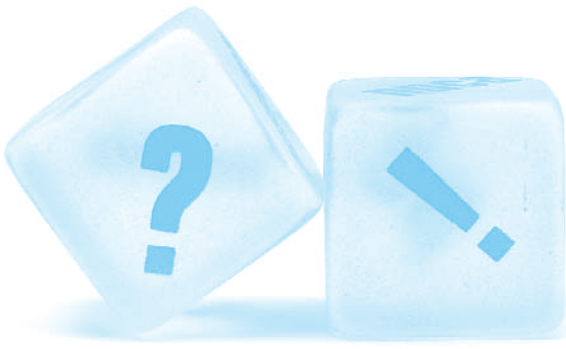
คำถามที่เป็นเงื่อนไขเพื่อให้เกิดความคิดนอกกรอบจะเป็นรูปแบบคำถาม อีกลักษณะหนึ่งซึ่งเป็นการสร้างทางเลือกต่างไปจากเดิมที่เป็นอยู่

1. ถ้าทำให้ใหญ่ขึ้น เพราะของเดิมมีขนาดหรือพื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอ เป็นผลให้ไม่เกิดประโยชน์ตามที่ควรจะเป็น เมื่อมีความเป็นไปได้ ไม่มีข้อจำกัดใดๆ ความคิดที่ต่างไปจากเดิมก็เป็นสิ่งที่น่าจะทดลองทำ

2. ถ้าทำให้เล็กลง เพราะของเดิมมีลักษณะทื่อทะและเปลืองที่จัดเก็บ การทำให้เล็กลงจะสะดวกในการพกพา หรือเก็บรักษาได้สะดวก สิ้นเปลืองวัสดุน้อยลง

3. ถ้าทำให้กว้างขึ้น เพราะทางเข้าออก ขนย้ายอุปกรณ์ไม่สะดวก การทำให้กว้างขึ้นไม่ได้มีผลกระทบถึงการใช้งานอื่นและไม่มีค่าใช้จ่ายมากเท่าใดก็เป็นความคิดที่ควรนำมาใช้

4. ถ้าทำให้แคบลง เพราะแต่เดิมมีความกว้างเกินความ

จำเป็นและเสียพื้นที่ในการทำประโยชน์อย่างอื่น ก็เป็นความคิดในการปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ดีกว่าเดิม

5. ถ้าทำให้ยาวขึ้น เพราะของเดิมมีข้อจำกัดต้องนำมาต่อกันหลายชิ้นและไม่มั่นคง หากได้ทำให้เครื่องมือนั้นมีความยาวขึ้น ก็หมดความจำเป็นที่จะต้องต่อกันหลายท่อน

6. ถ้าทำให้สั้นลง เพราะของเดิมความยาวทำให้การขนย้ายทำได้ยากและไม่สามารถนำไปใช้ในถนนที่หักข้อศอกได้ การทำให้สั้นลงก็ยังคงใช้งานได้เท่ากัน หรือดีขึ้น ก็เป็นความคิดที่เป็นประโยชน์

7. ถ้าทำให้แข็งแรงขึ้น เพราะแต่เดิมมีการอ่อนตัวและยุบลงทำให้เกิดปัญหาในการทำงานที่ต้องการให้การจัดส่งไหลลื่นไปได้ดีและรวดเร็ว

8. ถ้าทำให้นุ่มลง เพราะของเดิมมีความแข็งกระด้างและไม่สามารถจะปรับตัวให้เข้ากับลักษณะงานที่ต้องการให้มีความยืดหยุ่นในการประกอบชิ้นงาน อาหารบางอย่างไม่สะดวกในการขบเคี้ยว แต่ต้องการให้กลืนกินสะดวกก็ต้องการให้นุ่มลง

9. ถ้าทำให้หนาขึ้น เพราะแต่เดิมบางทำให้เปราะและหักง่าย หากทำให้หนาขึ้นก็จะเกิดความแข็งแรงและคงทนกว่าเดิม ทั้งการทำให้หนาขึ้นจะดูมีคุณค่ามากกว่าเดิม

10. ถ้าทำให้บางลง เพราะแต่เดิม เมื่อมีการนำมาซ้อนกันจะต้องใช้กล่องที่สูง โคนล้มได้ง่าย ไม่สะดวกแก่การจัดเก็บ การทำให้บางจะช่วยให้ขนส่งได้มากขึ้น

11. ถ้าทำให้หนักขึ้น เพราะแต่เดิมเบา ปลิวลม ต้องบรรจุกล่อง โดยไม่จำเป็น เพิ่มค่าใช้จ่ายในการหีบห่อ เพราะมีงานที่ต้องทำเพิ่มขึ้น หากทำให้สิ่งของหนักคงตัวอยู่ได้ก็จะลดค่าใช้จ่ายลงได้มาก

12. ถ้าทำให้เบาลง เพราะแต่เดิมมีความหนัก ต้องใช้เครื่องจักรยกย้าย เป็นภาระในเรื่องค่าใช้จ่าย หากทำให้เบาลงก็สามารถจะขนย้ายด้วยคนที่ทำได้สะดวกและรวดเร็วกว่ามาก

13. ถ้าทำให้เป็นเหลี่ยม เพราะแต่เดิมเป็นทรงกลม จะลิ่งไปกลิ้งมาไม่อยู่กับที่ ซึ่งออกแบบให้จัดวางไว้ต่อกัน ทั้งจะเปลืองพื้นที่จัดเก็บและการบรรจุสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

14. ถ้าทำให้กลม เพราะแต่เดิมมีรูปร่างเป็นเหลี่ยมไม่สามารถจะดันกลิ้งไปกับพื้นด้วยแรงคน ต้องใช้รถยกทำให้เกิดภาระงานเพิ่มขึ้น ทั้งๆ ที่สามารถจะเคลื่อนย้ายด้วยคนได้สะดวก

15. ถ้าเพิ่มเดิม เพราะแต่เดิมดูจะน้อยไปไม่สมราคา หากเดิมอีกสักเล็กน้อยไม่เพิ่มต้นทุนมากเท่าใดจะขายได้ง่ายขึ้น ช่วยในการตัดสินใจซื้อ

16. ถ้าลดลง เพราะวัสดุมีราคาสูงขึ้นทำให้ต้นทุนสูงขึ้น หากจะเพิ่มราคาขายผู้ซื้อก็จะตัดสินใจซื้อยากขึ้น ด้วยคิดว่าผู้ขายเอาเปรียบขายของแพง การลดปริมาณบรรจุลงเล็กน้อยไม่ผิดสังเกต หรือจะขายราคาเดิมจะขายได้ง่ายกว่า

17. ถ้าใส่สี เพราะแต่เดิมไม่มีสี เป็นภาพขาว-ดำ ดูจะเห็นพื้นที่ไป หากได้ใส่สีก็จะช่วยให้ดูดีขึ้น ดึงดูดความสนใจได้ดีขึ้น ขนมห่างๆ จึงต้องใส่สีให้ดูน่ารับประทาน แต่ต้องใช้สีที่ปลอดภัยเฉพาะ

18. ถ้าใส่รส เพราะแต่เดิมเป็นรสจืด หรือรสเก่าดั้งเดิมที่ผู้บริโภคคุ้นเคย จนเกิดความเบื่อ หากได้ปรุงรสหรือใส่รสใหม่ๆ เข้าไป ก็จะทำให้รสชาติที่เพิ่มคุณค่าได้มากขึ้น โดยคำนึงถึงรสนิยมของผู้บริโภคประกอบด้วย

19. ถ้าใส่กลิ่น เพราะแต่เดิมไม่มีกลิ่น หรือเป็นกลิ่นที่คุ้นเคย จนรู้สึกชินเหมือนไร้กลิ่น หากได้ใส่กลิ่นที่คนส่วนมากชื่นชอบก็จะช่วยให้สินค้าขายเพิ่มได้

20. ถ้าใส่เสียง เพราะคนส่วนใหญ่ไม่มีใครชอบดูหนังใบ้ จึงมีการพากย์หนัง ยังมีกระแสเสียงจริงในฟิล์ม คนชมภาพยนตร์ในยุคปัจจุบันถือเป็นสิ่งสำคัญ ภาพยนตร์ต่างๆ จึงใส่เสียงด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

นอกจากการตั้งคำถามเป็นเงื่อนไขดังกล่าวมาข้างต้น ยังมีการตั้งคำถามได้อีกหลายลักษณะ ที่นิยมมากคือ การตั้งคำถามด้วยคำว่า "ทำไม" ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดกว้างให้เกิดความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล อันเป็นการเหมาะที่จะนำมาใช้กระตุ้นให้เกิดความคิดนอกรอบได้มากที่สุด เป็นทางหนึ่งที่ท่านจะพัฒนาความคิดนอกรอบสามารถตั้งคำถามกับตนเองได้

คำตอบในคำถามต่างๆ มีได้มากมาย จึงควรนำมาศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสม ด้วยการสังเคราะห์ให้เข้ากับสภาพความเป็นจริง จึงจะเกิดความคิดนอกรอบที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

